

Trnávka – Antonstál – Pamätníky z druhej svetovej vojny – fragment železničky v Trenčianskej Závade

DĹŽKA TRASY: 19 km

NÁROČNOSŤ: nenáročná

PREVÝŠENIA: 782 m

ČAS TRVANIA: 6 hod.

ODPORUČANÁ MAPA: VKÚ Biele Karpaty 107

Trasa je vhodná pre turistu, ktorý sa zaujíma aj o nedávnu históriu a nerobí mu problém cesta autobusom. Vlastné auto sa neodporúča, pretože začiatok a koniec trasy nie sú totožné.

PRIEBEH TRASY:

Cesta autobusom do **Trnávky**, najdlhšej osady **Hornej Súče**, míňa kopanice pomenované po ich pôvodných obyvateľoch: **Poláčkovci**, **Škundovci**, **Kociakovci**, **Drhákovci** a ďalšie. Dnes už väčšinu z nich vlastní chalupári z Trenčína. Na konci osady pri autobusovej zastávke začne zeleno značková trasa stúpať po ceste popri potoku **Súčanka** do lesa a približuje sa k štátnej hranici s Českou republikou. Prechádza popri **Židkových jamách**. Lesom pokračuje k rázcestníku **Na Koncích**, kde sa križujú dve farby značenia. My pokračujeme po zelenej a prekonáme štátnu hranicu.

Od tohto rázcestníka môžeme prejsť po náučnom chodníku smerom k moravskej obci Šanov, kde sa nachádza pamätník leteckej bitky nad Bielymi Karpatmi, nazvaný **Letecké srdce**. Je na mieste, kde počas 2. svetovej vojny spadol americký bombardér B-17G – Big Time. Väčšina posádky zahynula pri výbuchu, dvaja vojaci sa zakliesnili s padákmi na stromoch, kde ich zastrelili nemeckí vojaci. Zachránil sa len veliteľ T. Thomas. Časti lietadla sa nachádzajú v Slávičinskom múzeu. Iba 500 m od **Leteckého srdca** je ďalší pamätník, venovaný dvom leteckým nešťastiam. Na tomto mieste spadol bombardér B-17G-50-D – Lovely Ladies. Zachránil sa iba navigátor Charles McVey, ktorý na padáku pristál v chocholanskej doline, odkiaľ ho slovenskí vojaci odviekli do Trenčína. Neďaleko pri Novej Bošáci spadlo ďalšie lietadlo – My baby. Štyria členovia posádky síce pád prežili, ale 3 nestihli vyskočiť z horiaceho lietadla a posledný zomrel na následky zranení v nemocnici.

Trasa zmení smer aj farbu značenia ihneď potom, keď sa vrátíme z náučného chodníka späť k rázcestníku **Na Koncích**. Po **červenej** pokračuje smerom doľava po hranici na **Čerešienkovú** 758 m n. m. Predtým si môžeme posediť a oddýchnuť na **Peňažnej**. Je to miesto, kde sa v predposlednú augustovú sobotu na tradičnej slávnosti stretávajú česká a slovenskí turisti. Na ľavej strane sa týči vrchol **Javorníka**

Trasa zmení smer aj farbu značenia ihneď potom, keď sa vrátíme z náučného chodníka späť k rázcestníku **Na Koncích**. Po **červenej** pokračuje smerom doľava po hranici na **Čerešienkovú** 758 m n. m. Predtým si môžeme posediť a oddýchnuť na **Peňažnej**. Je to miesto, kde sa v predposlednú augustovú sobotu na tradičnej slávnosti stretávajú česká a slovenskí turisti. Na ľavej strane sa týči vrchol **Javorníka**

782 m n. m. V okolí sú bohaté náleziská orchideovitých kvetov, najmä vstavača obyčajného, kruštíka močiarného a prstnatca májového. Nachádza sa tu chránená oblasť s názvom **Debšín**. Má rozlohu takmer 10 ha a chráni náleziská prasličky obrovskej.

Trasa prechádza okolo kruhovej stavby senníka, kľukatí sa popri potoku Ľuborča a približuje sa k polovníckemu zámočku **Antonstál**. Ten postavila na konci 19. storočia rodina Dreherovcov, ktorá vlastnila sklárne v Nemšovej. Dnes je tam ubytovacie zariadenie s dobrou kuchyňou.

Popri potoku Ľuborča pokračujeme Ľuborčianskou dolinou a asfaltovou cestou popri koniarni. V týchto miestach je posed s prístreškom pre prípad nepriaznivého počasia, hladným pociestným posluži aj ohnisko na opekanie. Kúsok za horárňou po ľavej strane cesty natrafíme na koľajnice úzkokoľajnej železnice. Na pravej strane sa týči kopec **Nad Oborou** 657 m n. m. Poslednou zaujímavou zastávkou je **kaplnka sv. Huberta** a posedenie v krásnom prostredí pri studničke **Pod Košarmi**. Je tu fragment železničky zložený z koľajníc, rušňa a vagóna naloženého drevom. Každoročne tu býva na sviatok sv. Huberta veľká slávnosť. Odtiaľ je iba kúsok k záhradkárskej osade a potom do Trenčianskej Závady. Tu končí naša trasa na autobusovej zastávke smer Trenčín.

ŽELEZNIČKA MEDZI ANTONSTÁLOM A TRENČIANSKOU ZÁVADOU

Viac ako 60 rokov slúžila na prepravu dreva Ľuborčianskou dolinou železnička, ktorá začala pracovať v roku 1902. Postaviť ju dal Anton Dreher, vlastník nemšovských sklárni a okolitých lesov. Jej dĺžka bola 12 km, bola dômyselne vybudovaná a slúžila na prepravu dreva, ktoré sa používalo hlavne pri výrobe skla. V hornej časti železnice sa kmene naložili na vozíky (ponvágle). Keďže železnička bola vyspádovaná, náklad z hory do depa sa pohyboval samočinne. Vláčik obsluhovali traja hamovkári, ktorých úlohou bolo jazdu regulovať tak, aby sa vozík nevykoľajil a aby v depe zabrzdil. Vyrožené ponvágle nazad do lesa vyťahovali kone, po roku 1925 malý rušeň na naftový pohon. Železnička pracovala do roku 1964, potom ju nahradila asfaltová cesta. Dnes sa drevo z lesa prepravuje nákladnými autami.

MAPA

<http://www.cykloserver.cz/f/8d06053782/>

Trnávka – Antonstál – Pamätníky z druhej svetovej vojny – fragment železnícky v Trenčianskej Závade

